

УДК 37.013.43:785]:316.77-053.6

[https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026\(8-1\)-16](https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026(8-1)-16)

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-КОМУНІКАТИВНОГО ДОСВІДУ ПІДЛІТКІВ В АНСАМБЛІ НАРОДНОЇ МУЗИКИ: ВІД ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ ДО КУЛЬТУРНОЇ ДИПЛОМАТІЇ

Олександр Лисич ,

Український державний університет імені Михайла Драгоманова, м. Київ, Україна

Надійшла до редакції / Received: 29.01.2026 Схвалено до друку / Accepted: 19.03.2026

Анотація

У статті досліджується проблема формування художньо-комунікативного досвіду підлітків у процесі діяльності ансамблю народної музики як важливого складника сучасної мистецької освіти. Увагу зосереджено на ролі колективного музикування у розвитку творчих здібностей, емоційної чутливості, комунікативної культури та соціальної активності молоді. Розкрито особливості ансамблевого виконавства як специфічної форми музично-творчої діяльності, що передбачає постійну взаємодію між учасниками колективу, розвиток навичок художнього спілкування, здатності до співпраці та узгодження індивідуальних виконавських дій у процесі створення цілісного музичного образу.

Обґрунтовано значення народно-інструментального ансамблю як освітньо-творчого середовища, у межах якого відбувається формування емоційно-ціннісного ставлення підлітків до музичного мистецтва, розвиток естетичного сприйняття та набуття досвіду художньої комунікації. Підкреслюється, що участь у ансамблевому музикуванні сприяє формуванню таких важливих особистісних якостей, як відповідальність, дисциплінованість, взаємоповага, здатність до колективної творчості та усвідомлення власної ролі у спільному мистецькому процесі.

Особливу увагу приділено потенціалу ансамблевого виконавства у формуванні культурної ідентичності підлітків та популяризації національної музичної спадщини. Зазначено, що народна музика виступає важливим носієм історичної пам'яті, традицій і духовних цінностей народу, а її виконання сприяє усвідомленню молоддю значення національної культури у сучасному соціокультурному просторі. У статті також наголошується на важливості концертної та фестивальної діяльності ансамблів народної музики, яка розширює можливості творчого самовираження підлітків і сприяє їхній активній участі у культурному житті суспільства.

Визначено, що діяльність ансамблів народної музики може розглядатися як один із ефективних засобів культурної дипломатії, оскільки вона сприяє презентації національної музичної культури у міжнародному мистецькому просторі, розвитку міжкультурного діалогу та формуванню позитивного іміджу держави. Підкреслюється, що залучення підлітків до ансамблевого виконавства не лише сприяє їхньому творчому та особистісному розвитку, але й формує нове покоління носіїв і популяризаторів національної культурної спадщини.

Ключові слова: художньо-комунікативний досвід, підлітки, ансамбль народної музики, творчий розвиток, культурна дипломатія.

UDC 37.013.43:785]:316.77-053.6

[https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026\(8-1\)-16](https://doi.org/10.31652/3041-1017-2026(8-1)-16)

FORMATION OF ARTISTIC AND COMMUNICATIVE EXPERIENCE OF ADOLESCENTS IN A FOLK MUSIC ENSEMBLE: FROM PERSONAL DEVELOPMENT TO CULTURAL DIPLOMACY

Oleksandr Lysych ,

Dragomanov Ukrainian State University, Kyiv, Ukraine

Abstract

The article explores the problem of forming the artistic and communicative experience of adolescents in the process of folk music ensemble activity as an important component of modern arts education. Attention is focused on the role of collective music-making in the development of creative abilities, emotional sensitivity, communicative culture, and social activity of young people. The features of ensemble performance are revealed as a specific form of musical and creative activity that involves constant interaction between members of the collective, the development of artistic communication skills, the ability to cooperate, and the coordination of individual performance actions in the process of creating a holistic musical image.

The significance of the folk-instrumental ensemble as an educational and creative environment is substantiated, within which the formation of the emotional-value attitude of adolescents to musical art, the development of aesthetic perception, and the acquisition of artistic communication experience take place. It is emphasized that participation in ensemble music-making contributes to the formation of such important personal qualities as responsibility, discipline, mutual respect, the ability for collective creativity, and awareness of one's own role in the joint artistic process.

Special attention is paid to the potential of ensemble performance in forming the cultural identity of adolescents and popularizing the national musical heritage. It is noted that folk music acts as an important carrier of historical memory, traditions, and spiritual values of the people, and its performance contributes to the youth's awareness of the significance of national culture in the modern socio-cultural space. The article also emphasizes the importance of concert and festival activities of folk music ensembles, which expands the possibilities for creative self-expression of adolescents and promotes their active participation in the cultural life of society.

It is determined that the activity of folk music ensembles can be considered as one of the effective means of cultural diplomacy, as it contributes to the presentation of national musical culture in the international artistic space, the development of intercultural dialogue, and the formation of a positive image of the state. It is emphasized that involving adolescents in ensemble performance not only contributes to their creative and personal development but also forms a new generation of carriers and promoters of the national cultural heritage.

Keywords: artistic and communicative experience, adolescents, folk music ensemble, creative development, cultural diplomacy.

Постановка наукової проблеми. Сучасна мистецька освіта спрямована не лише на формування виконавських умінь і навичок, але й на всебічний розвиток особистості, здатної до творчого самовираження, ефективної комунікації та активної культурної взаємодії. У сучасному освітньому просторі дедалі більшого

значення набуває інтеграція мистецьких, соціальних та комунікативних компонентів навчання, що сприяє формуванню гармонійно розвиненої особистості. У цьому контексті особливої актуальності набуває проблема формування художньо-комунікативного досвіду підлітків, який поєднує естетичне сприйняття

мистецтва, творче мислення, емоційну чутливість та соціальні навички взаємодії. Такий досвід є важливим чинником розвитку здатності молоді до інтерпретації художніх образів, спільної творчої діяльності та культурного самовираження.

Підлітковий вік є важливим етапом становлення особистості, коли інтенсивно формуються світоглядні орієнтири, моральні цінності, естетичні потреби та комунікативні здібності. Саме в цей період відбувається активний пошук власної ідентичності, визначення життєвих пріоритетів та формування ставлення до культурних і духовних цінностей. У зв'язку з цим особливої значущості набувають такі освітні практики, що сприяють розвитку емоційної чутливості, здатності до співпраці, взаєморозуміння та творчої взаємодії. Одним із ефективних засобів реалізації цих завдань виступає музичне мистецтво, яке має потужний емоційний і виховний потенціал. Особливо значущою у цьому процесі є практика колективного музикування, що передбачає спільне створення художнього результату та активну взаємодію між учасниками творчого колективу.

Ансамбль народної музики є унікальним освітньо-творчим середовищем, у якому органічно поєднуються виконавська діяльність, художня комунікація та соціальна взаємодія. У процесі ансамблевого виконання музики підлітки не лише вдосконалюють технічні навички гри на музичних інструментах, але й розвивають здатність до уважного слухання, взаємодії з партнерами та узгодження власних виконавських дій із загальною художньою концепцією твору. Ансамблеве музикування передбачає постійний обмін музичною інформацією, що формує навички колективної роботи, відповідальності за спільний результат та розуміння ролі кожного учасника у створенні цілісного музичного образу.

Особливе значення має те, що народна музика є важливим носієм культурної пам'яті та духовних традицій народу. Вона відображає історичний досвід, світоглядні уявлення, звичаї та естетичні ідеали суспільства. Через виконання народного репертуару підлітки долучаються до національної культурної спадщини, формують почуття культурної ідентичності та усвідомлюють цінність власної культурної традиції. Знайомство з народною музичною

творчістю сприяє розвитку естетичного смаку, поглибленню інтересу до національної культури та формуванню поваги до культурних надбань попередніх поколінь. Водночас участь у народно-інструментальних ансамблях допомагає молоді відчувати зв'язок між традиційною культурою та сучасним мистецьким простором.

У сучасному глобалізованому світі музичне мистецтво дедалі частіше виступає важливим засобом міжкультурного діалогу та культурної дипломатії. Завдяки своїй універсальній художній мові музика здатна об'єднувати представників різних культур і сприяти взаєморозумінню між народами. Ансамблі народної музики, беручи участь у фестивалях, концертах, культурних обмінах та міжнародних мистецьких проєктах, представляють національну культуру на міжнародній арені. Така діяльність створює умови для популяризації національної музичної спадщини, формування позитивного культурного іміджу держави та розвитку міжкультурної комунікації.

Таким чином, діяльність ансамблів народної музики має багатовимірне значення. Вона сприяє не лише творчому розвитку підлітків, формуванню їхнього художньо-комунікативного досвіду та розвитку виконавської майстерності, але й відіграє важливу роль у збереженні та популяризації культурної спадщини. Участь молоді у таких творчих колективах формує активну культурну позицію, розвиває почуття приналежності до національної традиції та сприяє усвідомленню ролі мистецтва у сучасному суспільстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Проблематика музично-естетичного виховання та розвитку творчих здібностей молоді широко висвітлюється у працях дослідників у галузі музичної педагогіки, психології творчості та мистецької освіти, таких як Цюлюпа Н., Цюлюпа С., Буцяк В., Черняк Є., Котова Л., Йоркіна Н., Кріч А., Ходжес Д., Халлам С., Елліот Д., Грін Л., Реджельські Т., тощо, які були опрацьовані в процесі дослідження. У сучасній науковій літературі значна увага приділяється вивченню впливу музичного мистецтва на формування особистості, розвиток її емоційної сфери, естетичних потреб і творчого потенціалу. Науковці підкреслюють, що музична діяльність є важливим чинником формування емоційної сфери особистості, розвитку образного мислення, уяви та здатності до художнього сприйняття.

Зокрема, К.°Свонвік наголошує на необхідності «музичного викладання музики», де в центрі уваги стоїть саме естетичний досвід, а не лише технічні навички. Музика сприяє формуванню естетичних цінностей, розвитку чуттєвої культури та здатності до глибокого розуміння мистецьких явищ.

У працях дослідників музичної освіти також наголошується на важливості активної музично-творчої діяльності учнів, яка передбачає не лише слухання музики, але й безпосередню участь у процесі музичного виконання. Крістофер Смолл у своїй концепції «musicking» стверджує, що сенс музики народжується саме в момент активної дії – виконання, слухання або репетиції. Саме така діяльність створює сприятливі умови для формування музичного досвіду, розвитку творчого мислення та набуття практичних навичок художньої комунікації. Важливою умовою цього процесу є врахування індивідуально-психологічних особливостей інструменталістів, що безпосередньо впливає на професійний розвиток майбутнього музиканта.

Дослідження у сфері музичної педагогіки засвідчують, що колективне музикування має значний виховний та педагогічний потенціал. Воно сприяє формуванню навичок взаємодії між учасниками творчого колективу, розвитку слухової координації, почуття ансамблю та відповідальності за спільний результат творчої діяльності. У процесі ансамблевого виконання музики формується особливий тип художньої комунікації, який ґрунтується на емоційному співпереживанні, взаємному слуханні та творчій співпраці. Як зазначають українські науковці, інструментальна підготовка та ансамблева робота є ключовими педагогічними умовами формування фахової компетентності музиканта-виконавця. Кожен виконавець у такому колективі активно взаємодіє з іншими, що сприяє розвитку комунікативних навичок, взаємоповаги та здатності до колективної творчості, що розглядається в межах музичної освіти.

Особливу увагу в наукових дослідженнях приділено також ролі ансамблевого виконавства у формуванні сценічної культури молоді. Виступи перед аудиторією сприяють розвитку артистизму, впевненості у власних силах та ефективній взаємодії з публікою. З погляду психології музики Левітіна, Томпсона, такий досвід глибоко впливає на когнітивні та емоційні

структури мозку, перетворюючи ансамблеве музикування на важливий засіб формування не лише музичних, але й соціально-комунікативних компетентностей.

Значну увагу у наукових дослідженнях приділено також ролі народної музики у формуванні культурної ідентичності молоді. Народна музична традиція містить у собі багатий духовний та естетичний досвід. Сучасні дослідники Копола, Герберт, Кемпбел підкреслюють значимість педагогіки світової музики для виховання в молоді поваги до культурного різноманіття та національної спадщини. Через виконання народних мелодій відбувається засвоєння культурних цінностей, формування національної самосвідомості та розвиток інтересу до традицій.

Водночас аналіз наукової літератури засвідчує, що питання формування художньо-комунікативного досвіду підлітків у процесі діяльності народно-інструментальних ансамблів потребує подальшого теоретичного осмислення. Зокрема, актуальним залишається дослідження впливу неформального навчання в межах музичних колективів та розробка специфічних педагогічних умов організації ансамблевого музикування для розвитку творчих здібностей молоді та їхньої культурної компетентності.

Метою статті – Теоретичне обґрунтування та аналіз процесу формування художньо-комунікативного досвіду підлітків у діяльності ансамблю народної музики, а також визначення його значення для особистісного розвитку молоді та розвитку культурної комунікації. У межах дослідження передбачається розкрити педагогічний потенціал ансамблевого музикування, окреслити його роль у розвитку творчих здібностей підлітків та проаналізувати можливості використання народного музичного репертуару як засобу формування культурної ідентичності молоді.

Крім того, у статті ставиться завдання визначити особливості художньої комунікації, що виникає у процесі ансамблевого виконавства, а також з'ясувати її вплив на розвиток комунікативних умінь, емоційної чутливості та творчої взаємодії підлітків у музичному колективі..

Виклад основного матеріалу. Художньо-комунікативний досвід можна визначити як інтегративну характеристику особистості, що відображає здатність сприймати, інтерпретувати

та передавати художні смисли у процесі мистецької взаємодії. Він формується внаслідок активної участі людини у різних видах художньої діяльності та передбачає поєднання емоційних, інтелектуальних і творчих аспектів пізнання мистецтва. У музичному мистецтві цей досвід проявляється через виконання, інтерпретацію, імпровізацію, а також через колективне творення музичного образу, що виникає у процесі взаємодії між виконавцями. У такому контексті музика виступає не лише як засіб художнього самовираження, але й як особлива форма комунікації, за допомогою якої передаються емоції, ідеї та культурні смисли.

Формування художньо-комунікативного досвіду передбачає розвиток низки взаємопов'язаних компонентів, які взаємодіють між собою та забезпечують цілісність процесу художнього пізнання. До таких компонентів належать:

- емоційно-чуттєвий, що пов'язаний зі здатністю глибоко переживати художній образ, співпереживати змісту музичного твору та емоційно реагувати на художні явища;
- когнітивний, який охоплює розуміння музичної мови, її структурних елементів, художніх засобів виразності та закономірностей музичної форми;
- комунікативний, що проявляється у взаємодії між учасниками музичного колективу, у здатності до спільного художнього мислення та взаємного слухання;
- творчий, який передбачає здатність до інтерпретації музичного матеріалу, створення власного художнього бачення твору та прояву індивідуальності у виконавській діяльності.

Гармонійний розвиток цих компонентів забезпечує формування цілісного художнього досвіду, який дозволяє особистості активно включитися у процес мистецької комунікації. Для підлітків художньо-комунікативний досвід є важливим чинником формування творчої індивідуальності, розвитку емоційної культури та становлення комунікативної компетентності. Саме через залучення до музичної діяльності молодь отримує можливість розширити власний естетичний досвід, навчитися виражати свої почуття та розуміти емоційні стани інших людей.

Ансамбль народної музики є особливою формою музичної діяльності, що поєднує виконавську майстерність, колективну

взаємодію та художню інтерпретацію музичного матеріалу. У процесі ансамблевого музикування відбувається постійний обмін музичною інформацією між учасниками колективу, що сприяє розвитку слухової уваги, музичного мислення та комунікативних навичок. Така взаємодія формує здатність до співпраці, взаємної підтримки та відповідальності за спільний результат творчої діяльності.

Колективне виконання музики передбачає узгодженість темпу, динаміки, артикуляції та фразування, що потребує високого рівня взаєморозуміння між учасниками ансамблю. Кожен виконавець має не лише виконувати власну партію, але й уважно слухати партнерів, відчувати загальну музичну форму та підтримувати художню цілісність виконання. Такий процес втілює ідею, де сенс мистецтва полягає в самій участі у виконанні (Small, 1998). Це потребує особливої когнітивної налаштованості та емоційного інтелекту, що детально досліджується в психології музики (Thompson, 2015, с. 26-28). У такому процесі формується особлива форма художньої комунікації, яка ґрунтується на взаємному слуханні, емоційному співпереживанні та спільному створенні музичного образу.

Особливістю ансамблю народної музики є використання репертуару, що ґрунтується на традиційних мелодіях і ритмах. Така музика відзначається яскравою образністю, емоційністю та виразністю, що створює сприятливі умови для розвитку художнього мислення та емоційної чутливості підлітків. Згідно з підходами до педагогіки світової музики, залучення молоді до виконання етнічного репертуару є критично важливим для формування глибокого розуміння культурного розмаїття та усвідомлення власної ідентичності (Corpola, Hebert, & Campbell, 2020). Народна музика, будучи носієм історичної пам'яті та духовних цінностей народу, сприяє формуванню естетичних орієнтирів молоді та розвитку їхнього інтересу до національної культури.

Участь у музичному ансамблі має значний вплив на формування особистісних якостей підлітків. Передусім вона сприяє розвитку відповідальності та дисциплінованості, оскільки кожен учасник колективу усвідомлює важливість власного внеску у спільний результат. Регулярна участь у репетиціях, підготовка до концертів і фестивалів формують

організованість, наполегливість та вміння працювати над досягненням поставленої мети.

Важливим аспектом ансамблевої діяльності є також формування навичок співпраці. У процесі репетицій підлітки навчаються домовлятися, узгоджувати власні дії з іншими учасниками колективу, висловлювати власні ідеї та знаходити спільні рішення у творчих питаннях. Такий досвід сприяє розвитку комунікативної культури, взаємоповаги та толерантності.

Крім того, сценічна діяльність сприяє розвитку впевненості у собі та подоланню психологічних бар'єрів. Виступи перед аудиторією допомагають підліткам формувати навички публічної комунікації, розвивати артистизм і сценічну культуру. Завдяки цьому вони вчаться контролювати власні емоції, концентрувати увагу та ефективно взаємодіяти з аудиторією.

Важливим результатом ансамблевої діяльності є також розвиток емоційного інтелекту. Виконання музичних творів передбачає глибоке емоційне переживання художнього образу, що сприяє розвитку емпатії та здатності розуміти емоційні стани інших людей. У процесі спільного музикування учасники ансамблю вчаться відчувати емоційну атмосферу твору та передавати її слухачам.

Народна музика є невід'ємною складовою культурної спадщини кожного народу. Вона відображає історичний досвід, традиції, звичаї та духовні цінності суспільства, формуючи унікальний культурний код нації. Через знайомство з народною музичною культурою підлітки отримують можливість глибше усвідомити власну культурну приналежність, зрозуміти історичне коріння національної традиції та відчути її зв'язок із сучасністю.

Виконання народних мелодій сприяє формуванню поваги до традицій, розвитку естетичного смаку та збереженню культурної пам'яті. Участь у народно-інструментальних ансамблях допомагає молоді відчути зв'язок поколінь, усвідомити значення національної культури у сучасному світі та сформувати відповідальне ставлення до її збереження і популяризації.

У сучасному світі культура відіграє важливу роль у формуванні міжнародного іміджу держави. Музичне мистецтво, зокрема народна музика, є одним із найефективніших засобів

культурної дипломатії, оскільки воно здатне передавати культурні цінності та національні традиції у зрозумілій для різних народів художній формі. Використання музики як інструменту «м'якої сили» перегукується з концепцією Балануци (2022), де мистецькі проекти стають платформою для налагодження міжнародних зв'язків. Ансамблі народної музики, виступаючи на міжнародних фестивалях, представляють національну традицію світовій аудиторії, сприяючи зміцненню взаєморозуміння між народами.

Ансамблі народної музики, виступаючи на міжнародних фестивалях, конкурсах та культурних заходах, представляють національну музичну традицію світовій аудиторії. Така діяльність сприяє міжкультурному діалогу, зміцненню культурних зв'язків та взаєморозумінню між народами.

Для підлітків участь у подібних мистецьких проектах є важливим досвідом культурної комунікації. Вони отримують можливість не лише демонструвати виконавські здібності, але й виступати своєрідними носіями національної культури, презентуючи її у міжнародному культурному просторі.

Таким чином, діяльність ансамблів народної музики має не лише освітнє, але й соціокультурне значення. Вона сприяє розвитку творчого потенціалу молоді, формуванню їхньої культурної ідентичності та популяризації національної музичної спадщини у світовому культурному просторі.

Висновках Формування художньо-комунікативного досвіду підлітків у діяльності ансамблю народної музики є важливим напрямом сучасної мистецької освіти, що поєднує навчальні, виховні та культурологічні аспекти розвитку особистості. У сучасному освітньому просторі мистецька діяльність розглядається не лише як засіб оволодіння професійними виконавськими навичками, але й як ефективний інструмент розвитку творчого потенціалу, емоційної культури та комунікативної компетентності молоді. У цьому контексті ансамблеве музикування виступає важливою формою організації музичної діяльності, що забезпечує інтеграцію індивідуального та колективного художнього досвіду.

Колективне виконання музики створює сприятливі умови для розвитку творчих

здібностей підлітків, формування їхньої музичної культури та вдосконалення виконавських умінь. У процесі ансамблевого музикування учасники колективу навчаються не лише технічному виконанню музичного матеріалу, але й спільному художньому мисленню, що передбачає здатність відчувати музичну форму, узгоджувати інтерпретаційні рішення та досягати цілісності музичного образу. Такий досвід сприяє розвитку емоційної чутливості, музичного слуху, ритмічного відчуття та здатності до творчої інтерпретації музичних творів.

Ансамбль народної музики виступає ефективним освітньо-творчим середовищем, у якому органічно поєднуються музичне навчання, художня комунікація та особистісний розвиток учасників. У процесі ансамблевої діяльності підлітки набувають досвіду творчої взаємодії, вчать співпрацювати, координувати власні дії з іншими учасниками колективу та спільно досягати художнього результату. Така діяльність сприяє формуванню навичок колективної роботи, розвитку відповідальності, дисциплінованості та здатності до взаємопідтримки.

Особливого значення набуває також розвиток комунікативної культури підлітків. У процесі репетицій та концертної діяльності учасники ансамблю постійно взаємодіють між собою, обмінюються творчими ідеями та формують спільне художнє бачення музичного твору. Це сприяє розвитку навичок міжособистісного спілкування, взаєморозуміння та толерантності, що є важливими складовими соціальної компетентності сучасної молоді.

Важливим результатом участі у діяльності ансамблю народної музики є також формування культурної ідентичності підлітків та усвідомлення ними цінності національної музичної спадщини. Народна музика, будучи носієм історичного досвіду та духовних традицій народу, сприяє формуванню у молоді поваги до культурних цінностей, розвитку естетичного смаку та збереженню культурної пам'яті. Через виконання народних музичних творів підлітки долучаються до традицій свого народу, глибше усвідомлюють значення національної культури

та відчувають власну причетність до її розвитку і збереження.

Крім того, ансамблева діяльність сприяє формуванню у підлітків активної соціальної позиції та розвитку їхньої культурної свідомості. Участь у концертних виступах, фестивалях і творчих проектах створює можливості для самореалізації молоді, розширює їхній культурний кругозір та формує досвід публічної творчої діяльності. Такі форми мистецької активності сприяють розвитку впевненості у власних силах, формуванню позитивної самооцінки та мотивації до подальшого творчого розвитку.

У сучасних умовах ансамблі народної музики можуть розглядатися також як ефективний інструмент культурної дипломатії. Представляючи національну музичну традицію на концертних майданчиках, фестивалях та міжнародних культурних заходах, такі колективи сприяють популяризації української культури у світовому культурному просторі. Музичне мистецтво, завдяки своїй універсальності та емоційній виразності, виступає важливим засобом міжкультурної комунікації, що сприяє взаєморозумінню між народами та зміцненню культурних зв'язків.

Таким чином, діяльність ансамблів народної музики має комплексне значення для розвитку підлітків, поєднуючи освітні, виховні та соціокультурні функції. Вона сприяє формуванню художньо-комунікативного досвіду молоді, розвитку їхнього творчого потенціалу, становленню культурної ідентичності та залученню до національної музичної традиції.

Перспективи подальших досліджень у цій галузі пов'язані з поглибленим вивченням педагогічних умов та методичних підходів до організації ансамблевого музикування підлітків. Особливо актуальним є розроблення сучасних педагогічних технологій, спрямованих на розвиток художньо-комунікативних компетентностей молоді, удосконалення методики роботи з народно-інструментальними ансамблями та дослідження впливу мистецької діяльності на соціокультурний розвиток підлітків у сучасному освітньому середовищі.

Список використаних джерел

- Балануца, О. О. (2022).** Родзинки дипломатії: навчальний посібник. Дніпро: Середняк ТК, 148 с.
- Цюлюпа Н., Цюлюпа С. & Буцяк В. (2023).** Педагогічні умови формування фахової компетентності музиканта-виконавця в процесі інструментальної підготовки. Музикознавча думка Дніпропетровщини, (25), 13-23.
- Черняк, Є., Котова, Л., & Йоркіна, Н. (2023).** Індивідуально-психологічні особливості інструменталістів як умова професійного розвитку майбутнього музиканта. Молодь і ринок, (5/213), 128-133.
- Coppola, W. J., Hebert, D. G., & Campbell, P. S. (2020).** World music pedagogy, volume VII: Teaching world music in higher education. Routledge.
- Creech, A., Hodges, D. A., & Hallam, S. (Eds.). (2021).** Routledge international handbook of music psychology in education and the community. Routledge.
- Elliott, D. J. (1989).** A philosophy of music education.
- Green, L. (2017).** Music, informal learning and the school: A new classroom pedagogy. Routledge.
- Levitin, D. J. (2011).** This is your brain on music: Understanding a human obsession. Atlantic Books Ltd.
- Regelski, T. A. (2015).** A brief introduction to a philosophy of music and music education as social praxis. Routledge.
- Small, C. (1998).** Musicking: The meanings of performing and listening. Wesleyan University Press.
- Swanwick, K. (2002).** Teaching music musically. Routledge.
- Thompson, W. F. (2015).** Music, thought, and feeling: Understanding the psychology of music. Oxford university press.

References

- Balanutsa, O. O. (2022).** Highlights of diplomacy: navchalnyi posibnyk. Dnipro: Seredniak TK. 148 p. [in Ukrainian].
- Tsiuliupa, N., Tsiuliupa, S., & Butsiak, V. (2023).** Pedagogical conditions for the formation of professional competence of a musician-performer in the process of instrumental training. Muzykoznavcha dumka Dnipropetrovshchyny [Musicological Thought of Dnipropetrovsk Region], (25), 13-23. [in Ukrainian].
- Cherniak, Ye., Kotova, L., & Yorkina, N. (2023).** Individual psychological characteristics of instrumentalists as a condition for the professional development of a future musician. Molod i rynek [Youth and Market], (5/213), 128-133. [in Ukrainian].
- Coppola, W. J., Hebert, D. G., & Campbell, P. S. (2020).** World music pedagogy, volume VII: Teaching world music in higher education. Routledge.
- Creech, A., Hodges, D. A., & Hallam, S. (Eds.). (2021).** Routledge international handbook of music psychology in education and the community. Routledge.
- Elliott, D. J. (1989).** A philosophy of music education.
- Green, L. (2017).** Music, informal learning and the school: A new classroom pedagogy. Routledge.
- Levitin, D. J. (2011).** This is your brain on music: Understanding a human obsession. Atlantic Books Ltd.
- Regelski, T. A. (2015).** A brief introduction to a philosophy of music and music education as social praxis. Routledge.
- Small, C. (1998).** Musicking: The meanings of performing and listening. Wesleyan University Press.
- Swanwick, K. (2002).** Teaching music musically. Routledge.
- Thompson, W. F. (2015).** Music, thought, and feeling: Understanding the psychology of music. Oxford university press.

Про автора

Олександр Лисич, аспірант Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, м. Київ, Україна; e-mail: bayan118@ukr.net

About the Author

Oleksandr Lysych, PhD student at Mykhailo Dragomanov National University, Kyiv, Ukraine; e-mail: kornjak993@gmail.com; e-mail: bayan118@ukr.net